

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W RACZKACH ZA 2013 ROK

I ORGANIZACJA DZIAŁALNOŚCI GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Zadania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Raczkach określa statut, ustawy oraz akty wykonawcze do ustaw. Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania wynikające przede wszystkim bezpośrednio z ustawy:

- o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (t. j. Dz. U. z 2013r, poz. 182 z późn. zm.),
- o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 r. (t. j. Dz. U. z 2008 r., Nr 164,poz.1027 późn. zm.),
- o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.),
- o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2013 poz. 135 z późn. zm.),
- o dodatkach mieszkaniowych z dnia 21 marca 2001 r. (Dz. U. z 2013r. poz. 966),
- o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r. (t. j. Dz. U. z 2013r. poz. 1456 z późn. zm.),
- o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 7 września 2007 r. (t. j. Dz.U.2012.1228 z późn. zm.)

oraz innych ustaw i aktów wykonawczych.

Zadania w zakresie pomocy społecznej, rodzaje świadczeń, zasady i tryb ich udzielania oraz organizację pomocy społecznej określa ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz akty wykonawcze do tej ustawy. Prawo do świadczeń przysługuje:

1. osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 542 zł (tzw. „kryterium dochodowe osoby samotnie gospodarującej”);
2. osobie w rodzinie, w której dochód na jedną osobę nie przekracza kwoty 456 zł (tzw. „kryterium dochodowe na osobę w rodzinie”).

Kryteria dochodowe podlegają weryfikacji co 3 lata z uwzględnieniem wyniku badań prognozy interwencji socjalnej. Ostatnia weryfikacja kryteriów dochodowych nastąpiła z dniem 1 października 2012 roku - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2012r. poz. 823).

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu (art.7):

1. ubóstwa;
2. sieroctwa;
3. bezdomności;
4. bezrobocia;
5. niepełnosprawności;

6. długotrwałej lub ciężkiej choroby;
7. przemocy w rodzinie;
- 7a. potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
8. potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
9. bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
10. trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą;
11. trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
12. alkoholizmu lub narkomanii;
13. zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
14. klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Pomoc społeczna może być świadczona w formie pieniężnej i niepieniężnej, a podstawą przyznania pomocy - niezależnie od formy - jest przeprowadzenie wywiadu środowiskowego i wydanie na tej podstawie stosownej decyzji. Pomoc społeczna może zostać udzielona z urzędu, jednak przeprowadzenie wywiadu środowiskowego zazwyczaj poprzedzone jest podaniem wnioskodawcy o pomoc, do podania zgodnie z art. 107 ust. 5b ustawy o pomocy społecznej powinny zostać załączone dokumenty potwierdzające sytuację dochodową i osobistą rodziny.

II WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW FINANSOWYCH W 2013 ROKU.

Wydatki Ośrodka Pomocy Społecznej w 2013 r. zamknęły się w łącznej kwocie 2 806.423,83 zł.

Tabela nr 1. Wykonanie budżetu Ośrodka Pomocy Społecznej za 2013 r.

Rozdział	Nazwa	Plan w zł	Wykonanie w zł	Wykonanie w %
85202	Domy Pomocy Społecznej	256 306	238 673,26	93,12
85204	Rodziny zastępcze	10 000	0	0
85205	Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy	1 000	990,20	99,02
85206	Wspieranie rodziny	14 674	14 311,75	97,53
85212	Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	1 946 605	1 842 846,89	94,67
85213	Składki na ubezpiecz. zdrowotne (od świadczeń rodzinnych)	4 000	3 966,25	99,16
85213	Składki na ubezpieczenia zdrowotne (od zasiłków stałych)	6 718	6 492,19	96,64
85214	Zasiłki i pomoc w naturze	97 636	86 726,13	88,83
85215	Dodatki mieszkaniowe	56 926	56 898,37	99,95

85216	Zasiłki stałe	79 146	76 367,41	96,49
85219	Ośrodek Pomocy Społecznej	337 584	330 013,20	97,76
85228	Usługi opiekuńcze	70 501	37 291,18	52,89
85295	Pozostała działalność/Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	87 908	87 445,00	99,47
85295	Pozostała działalność /Rządowy program wspierania niektórych osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne/	24 402	24.402	100
Ogółem		2 993.406	2 806.423,83	93,75

Źródło: Dane GOPS w Raczkach

III ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ I ICH REALIZACJA

1. Zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym

Według stanu na dzień 31.12.2013 r. Gminę Raczki zamieszkiwało 6.208 mieszkańców. W 2013 roku z pomocy ośrodka udzielanej zgodnie z ustawą o pomocy społecznej skorzystało 146 rodzin tj. 500 osób w rodzinie (pod pojęciem rodziny należy rozumieć osoby samotnie gospodarujące lub osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące).

W 2013 r. pracownicy socjalni przeprowadzili 393 wywiady środowiskowe, rozeznając środowiska pod względem ich sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej, mieszkaniowej i materialnej. Ponadto przeprowadzono około 84 wywiady na rzecz innych jednostek (m.in.: wywiady o dobrowolną alimentację, wywiady kontrolne w rodzinach zastępczych, wywiady umożliwiające skierowanie osób z tut. gminy do ŚDŚ, wywiady na potrzeby PCPR, komorników, sądów itp.). Pomocy wyłącznie w postaci pracy socjalnej udzielono 76 rodzinom. Wydano 425 decyzji administracyjnych. Realizacja świadczeń z pomocy społecznej na terenie gminy z podziałem na miejscowość Raczki i pozostałe wsie przedstawia się następująco.

Tabela nr 2. Realizacja świadczeń z podziałem na miejscowość Raczki i pozostałe wsie

L.p.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w 2013r.		
		OGÓŁEM	w Raczkach	na wsi
1.	Zasiłki stałe	16	8	8
2.	Zasiłki okresowe	30	15	15
3.	Zasiłki celowe	63	33	30
4.	Posiłki dla osób dorosłych oraz dzieci w szkole	120	35	85
5.	Zasiłki celowe na zakup posiłków lub żywności	53	25	28
6.	Świadczenie rzeczowe w postaci żywności	9	7	2
7.	Usługi opiekuńcze	6	6	0
8.	Składka zdrowotna	16	8	8

Źródło: Dane GOPS w Raczkach

Ogółem liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie wyniosła 238, ponadto wydano 1 decyzję odmowną. Wsparcia udzielono w formie:

- 1) zasiłku stałego,
- 2) składki zdrowotnej,

- 3) zasiłku okresowego,
- 4) zasiłku celowego oraz specjalnego zasiłku celowego,
- 5) usług opiekuńczych,
- 6) skierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca w tym domu.

Tabela nr 3. Zadania własne gminy w 2013 r.

Forma pomocy		Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł
Zasiłek stały - ogółem		16	171	76 367,41
w tym dla:	- osoby samotnie gospodarującej	14	148	68 008,00
	- osoby pozostającej w rodzinie	2	23	8 359,41
Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające zasiłek stały		16	163	6 492,19
Zasiłek okresowy - ogółem		34	157	60 940,43
w tym przyznane z powodu	- bezrobocia	20	102	41 140,00
	- długotrwałej choroby	7	20	7 123,43
	- niepełnosprawności	4	18	4 949,00
	- innych	3	17	7 728,00
Zasiłki celowe i w naturze - ogółem		90	114	25 785,70
w tym	- zasiłki celowe	64	83	14 205,70
	- specjalne zasiłki celowe	14	15	6 220,00
	- pomoc rzeczowa w formie opału	12	16	5 360,00
	- zasiłek z tyt. zdarzenia losowego	0	0	0
Usługi opiekuńcze		6	2006	37 291,18
Opłata za DPS		9	105	238 673,26

Źródło: Dane GOPS w Raczkach

ZASIŁEK STAŁY: jest świadczeniem udzielanym osobom pełnoletnim, niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy (nieposiadającym uprawnień emerytalno – rentowych) i spełniającym kryteria dochodowe. Zasiłek stały stanowi uzupełnienie dochodu tych osób do kryterium ustawowego. Świadczenie jest zróżnicowane pod względem wysokości, zależnie od dochodu osoby samotnie gospodarującej lub dochodu na osobę w rodzinie, jego wysokość stanowi bowiem różnicę między owym kryterium, a dochodem osoby samotnie gospodarującej lub dochodem na osobę w rodzinie.

SKŁADKA ZDROWOTNA: opłacana jest za osoby korzystające z pomocy w formie zasiłku stałego nie podlegające ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu.

ZASIŁEK OKRESOWY: wysokość zasiłku okresowego jest ściśle uregulowana przepisami ustawy o pomocy społecznej, stanowi różnicę między przyjętym kryterium, a posiadany dochodem, uprawniającym do świadczeń z pomocy społecznej, przy czym ustalona minimalna gwarantowana wysokość tego świadczenia wynosi:

- dla osób samotnych – w wysokości 50% kwoty różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie

gospodarującej (obecnie – od dnia 1 października 2012r - 542 zł), a faktycznie posiadanym dochodem;

- dla rodziny – w wysokości 50% kwoty różnicy między kryterium dochodowym rodziny (obecnie – od dnia 1 października 2012r - 456 zł na osobę w rodzinie), a faktycznie posiadanym dochodem.

Dodatkowo, aby ww. pomoc mogła być przyznana oprócz ubóstwa w rodzinie powinna wystąpić przynajmniej jedna z przesłanek określona w art. 38 ust. 1 ustawy (długotrwała choroba, niepełnosprawność, bezrobocie itp.).

ZASIŁEK CELOWY: jest to świadczenie przyznawane na podstawie art. 39 - 41 ustawy o pomocy społecznej w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej. W ramach tej formy pomocy ośrodek przyznaje pomoc w formie zasiłków celowych i celowych specjalnych. Zasiłki celowe są świadczeniami przyznawanymi w miesiącu złożenia kompletu dokumentów w związku z koniecznością zaspokojenia konkretnej potrzeby. Świadczenie ma charakter jednorazowy i jest wypłacane ze środków własnych gminy. Pomoc w formie zasiłków celowych przeznaczona była głównie na leczenie i zakup leków, zakup opału, podręczników szkolnych, zakup żywności, odzieży, opłat za energię elektryczną, gaz i czynsz itp. Ustawa o pomocy społecznej daje również możliwość przyznania pomocy w formie świadczenia niepieniężnego. W ramach świadczeń w naturze 12 rodzinom przyznano świadczenia rzeczowe w postaci opału na zimę.

Zgodnie z art. 41 ustawy o pomocy społecznej osobie lub rodzinie, przekraczającym kryteria dochodowe, w szczególnych okolicznościach może być przyznany specjalny zasiłek celowy niepodlegający zwrotowi. Jego wysokość nie może jednak przekraczać odpowiednio kwoty kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny. Zasiłek ten jest również wypłacany ze środków własnych gminy. W 2013 roku dla 11 rodzin udzielono 16 specjalnych zasiłków celowych. W większości przypadków powodem udzielenia ww. pomocy była długotrwała - ciężka choroba jednego z członków rodziny, bądź zdarzenie losowe.

USŁUGI OPIEKUŃCZE: świadczone głównie u osób samotnych, chorych, niepełnosprawnych, wymagających pomocy osoby drugiej, którym rodzina nie była w stanie zapewnić specjalistycznej pomocy. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Uchwałą Nr XXXI/157/10 z dnia 28 stycznia 2010r. określono szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, udzielane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raczkach oraz szczegółowe zasady częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat oraz trybu ich pobierania. W sierpniu 2013 roku Rada Gminy przyjęła nową Uchwałą Nr XXVI/158/13 z dnia 21 sierpnia 2013r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych zasad częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania (uchwała weszła w życie 13 września 2013r.).

Koszt 1 godziny usług opiekuńczych, zgodnie z kalkulacją Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w okresie od 01.01.2013r. do 12.09.2013r. wynosił 16,25 zł. Zgodnie z nową Uchwałą koszt 1 godziny ustala się jako równowartość 1,2% kwoty najniższej emerytury ogłaszanej w formie Komunikatu Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Monitorze Polskim. W okresie od 13 września 2013r. wyniósł on 8,31 zł. Usługami opiekuńczymi w roku 2013r. objęto 6 osób, łącznie w wymiarze 1.729,5 godzin. Wydatki gminy z tyt. realizacji usług opiekuńczych wyniosły 37.291,18 zł. Odpłatność klientów za świadczone usługi pobierana była zgodnie z uchwałami Rady Gminy. Osoby korzystające z usług opiekuńczych ponosiły opłatę w zależności od posiadanych dochodów i sytuacji

rodzinnej, do dnia 12.09.2013r. zgodnie z Załącznikiem Nr 2 do Uchwały z dnia 28 stycznia 2010r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze (...), w okresie od 13.09.2013r. zgodnie z Załącznikiem Nr 1 do Uchwały z dnia 21 sierpnia 2013r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze (...). Wszystkie osoby objęte usługami ponosiły za nie częściową odpłatność w kwotach od 0,81 zł do 4,06zł za 1 godzinę usług. Do budżetu gminy na rachunek dochodów z tytułu odpłatności przekazano kwotę 4.455,33 zł.

KIEROWANIE DO DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ I PONOSZENIE ODPLATNOŚCI ZA POBYT w tym domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Do skorzystania z prawa pobytu w domu pomocy społecznej konieczne jest zaistnienie przesłanek określonych przepisami ustawy o pomocy społecznej: konieczność całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności; brak możliwości samodzielnego funkcjonowania przez osobę w codziennym życiu; brak możliwości zapewnienia tej osobie przez gminę niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.

Obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności: mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka; małżonek, zstępni przed wstępnymi; gmina z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej. Zgodnie z art. 61 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej w przypadku niewywiązywania się osób z obowiązku opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej, opłaty te zastępczo wnosi gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej. Gminie natomiast przysługuje prawo dochodzenia zwrotu poniesionych na ten cel wydatków.

Odpłatność za pobyt mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej ciąży na gminie tylko wówczas, gdy on sam i osoby mu bliskie nie wnoszą takiej opłaty. Pobyt w DPS jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego utrzymania. Miesięczny koszt utrzymania w 2013r. w domach pomocy społecznej w których przebywają mieszkańcy naszej gminy wynosił od 2.392,88 zł (DPS w Giżycku) do 3.340 zł (DPS „Tęczowy Dom” w Ełku). Jeśli dochody pensjonariusza są zbyt niskie i nie wystarczają na comiesięczne opłaty, gmina musi wziąć na siebie to zobowiązanie w części lub w całości. W miesiącu lutym 2013r. jedna osoba bez jej zgody została umieszczona w DPS wyrokiem Sądu Rodzinnego w Suwałkach, ponieważ pozostawienie jej w miejscu zamieszkania, bez całodobowej opieki, było niebezpieczne i zagrażało jej życiu i zdrowiu.

W okresie od 01.01.2013 r. do 31.12.2013 r. wydatki na DPS wyniosły 238.673,26 zł (23.394,70 zł więcej niż w roku poprzednim). W miesiącu listopadzie ubiegłego roku jedna osoba przebywająca w DPS zmarła. Na dzień 31.12.2013 r. w domach pomocy społecznej przebywało 8 mieszkańców skierowanych przez gminę. Domy pomocy społecznej w których przebywają mieszkańcy gminy to:

- Dom Pomocy Społecznej „JAWOR” w Jałowie – 1 osoba,
- Dom Pomocy Społecznej w Nowej Wsi Ełckiej – 2 osoby – (1 osoba zmarła w listopadzie 2013r.)
- Dom Pomocy Społecznej „Jaśki” w Olecku – 2 osoby,
- Dom Pomocy Społecznej „Kalina” w Suwałkach – 1 osoba,
- Dom Pomocy Społecznej „Tęczowy Dom” w Ełku – 1 osoba,
- Dom Pomocy Społecznej w Giżycku – 1 osoba,
- Dom Pomocy Społecznej „Lili” w Golubiach – 1 osoba

2. Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Zgodnie z treścią art. 3 ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r o ustanowieniu programu wieloletniego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" (Dz. U. Nr 267, poz. 2259 z późn. zm.) oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 2006 r. w sprawie realizacji programu wieloletniego "Pomoc Państwa w zakresie dożywiania" (Dz. U. Nr 25 poz. 186 z późn. zm.) w ramach programu realizowane są działania dotyczące w szczególności zapewnienia pomocy w zakresie dożywiania dzieciom do 7 roku życia, uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej, osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym. Z pomocy w tej formie mogą skorzystać osoby, bądź rodziny których dochód nie przekracza odpowiednio 150% kwoty kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny.

W ramach ww. Programu w 2013 roku pomocą w formie posiłku objęto 119 dzieci ze szkół podstawowych, gimnazjum oraz szkół ponadgimnazjalnych. Z jednego gorącego posiłku dziennie skorzystała również 1 osoba dorosła. Średni koszt jednego posiłku to około 2,09 zł. Ogólny koszt posiłków w 2013r. wyniósł 39.471,09 zł. Ponadto 53 osobom przyznano świadczenie pieniężne na zakup żywności (ogólny koszt tych świadczeń to 30.976,23 zł), 9 osobom przyznano świadczenia rzeczowe w postaci produktów żywnościowych (na kwotę 6.710 zł). Dodatkowo ze środków przeznaczonych na realizację programu wydatkowano 10.287,68 zł z przeznaczeniem na dowóz posiłków.

Plan w 2013 r. na realizację powyższego Programu (zakup posiłków, zasiłki celowe na zakup żywności, świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych, dowóz posiłków) wyniósł ogółem **87.908 zł**. z czego **57.908 zł** to dotacja z budżetu państwa, a pozostała część czyli **30.000 zł** to środki własne gminy. Środki na realizację powyższego Programu ośrodek pomocy społecznej wykorzystał w 99,47%, tj. w kwocie 87.445 zł.

Tabela nr 4. Uczniowie korzystający z Programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” realizowanego w okresie od dnia 02.01.2013 r. do dnia 20.12.2013 r.

Lp.	Szkoła / miejscowość /	Liczba dzieci	Koszt posiłków w zł
1.	Gimnazjum w Raczkach	21	6 935,00
2.	Szkoła Podstawowa w Raczkach	61	15 485,00
3.	Szkoła Podstawowa w Jaškach	5	1 485,00
4.	Szkoła Podstawowa w Kuriankach	5	1 485,00
5.	Szkoła Podstawowa we Wronowie	17	3 463,09
6.	Szkoła Podstawowa w Cimochach	2	1 092,00
7.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 1 w S-ki	2	2 172,00
8.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 2 w S-ki	1	1 086,00
9.	OSW i dzieci głuchych w Olecku	1	1 815,00
10.	Zespół Szkół Technicznych w Olecku	1	714,00
11.	Osoby dorosłe	4	3 739,00
OGÓŁEM:		120	39 471,09

Źródło: Dane GOPS w Raczkach

IV POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ

1. Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej

Zgodnie z **ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych** (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r., Nr 164, poz.1027 późn. zm.) do zadań zleconych gminy należy wydawanie decyzji, o których mowa w art. 54 (potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przez okres 90 dni), w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni spełniających kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. W celu ustalenia sytuacji dochodowej i majątkowej świadczeniobiorcy, o którym mowa w ust. 2, przeprowadza się rodzinny wywiad środowiskowy na zasadach i w trybie określonych w przepisach o pomocy społecznej.

W 2013 r. wydano 6 decyzji (dla 5 osób) w sprawie potwierdzenia prawa do wyżej wymienionych świadczeń.

2. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego (ZI) w Raczkach

Zespół Interdyscyplinarny – to zespół osób delegowanych ze środowisk profesjonalnych do koordynacji, standaryzacji, analiz i rozwiązywania lokalnych problemów przemocy w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny stanowią przedstawiciele służb gminnych, instytucji i organizacji działających w obszarze wsparcia społecznego. Działania Zespołu zmierzają do poprawy sposobów udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy ich najbliższemu otoczeniu poprzez kreowanie lokalnej polityki wobec problemu i wypracowywania procedur oraz standardów.

Głównym aktem prawnym regulującym kwestie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasad postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz zasad postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie jest **ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie**. Wraz z wejściem w życie – dnia 1 sierpnia 2010r. – nowelizacji tejże ustawy pojawiły się nowe obowiązki i wytyczne dla tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Działania te mają odbywać się głównie w ramach interdyscyplinarnej współpracy na rzecz przeciwdziałania przemocy na terenie Gminy Raczki.

Na podkreślenie zasługuje fakt, iż ustawa wprowadza również zmiany w innych istotnych aktach prawnych, a szczególnie w Kodeksie Karnym (Dz. U. z 1997r. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.). Wprowadzone zmiany dały nowe możliwości prawne, np. wobec sprawców przemocy w rodzinie stosuje się przewidziane w ww. ustawie środki mające na celu zapobieganie kontaktowaniu się z osobami pokrzywdzonymi oraz kierowanie na oddziaływania korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy w rodzinie.

Główne cele i zadania Zespołu Interdyscyplinarnego:

- budowanie lokalnego systemu jakości opieki i wsparcia dla rodziny i dziecka zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- zsynchronizowanie i wypracowanie standardów współpracy przedstawicieli różnych grup zawodowych i społecznych pracujących i zajmujących się problematyką przemocy.

Zadania Zespołu realizowane są przede wszystkim przez:

1. Inicjowanie przedsięwzięć mających na celu zwiększenie skuteczności działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
2. Współdziałanie z jednostkami organizacyjnymi oraz innymi podmiotami przy opracowywaniu i wdrażaniu procedur i standardów związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
3. Wdrażanie rozwiązań systemowych w zakresie przeciwdziałania przemocy – do realizacji przez jednostki, instytucje zajmujące się problemem przemocy domowej na terenie gminy.
4. Monitoring i ewaluację procesów wdrażania przez jednostki, instytucje zajmujące się problemem przemocy domowej procedur wypracowanych przez zespół.
5. Edukację społeczności lokalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
6. Poprawę skuteczności działań osób zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy oraz monitorowanie występowania przemocy w rodzinie, jej rozmiarów i skutków społecznych oraz efektywności podejmowanych działań.

Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Raczkach, którego koordynatorem jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raczkach tworzą następujące podmioty:

- 1) Komenda Miejska Policji w Suwałkach – Posterunek Policji w Raczkach,
- 2) Sąd Rejonowy w Suwałkach – Kuratorska Służba Sądowa,
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Raczkach,
- 4) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raczkach,
- 5) Gimnazjum w Raczkach,
- 6) Szkoła Podstawowa w Raczkach,
- 7) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Koramed” w Raczkach,
- 8) Parafia rzymsko – katolicka p.w. Trójcy Przenajświętszej w Raczkach.

Członkowie Zespołu są zawodowo powiązani z lokalnym środowiskiem i partnerami, mogą szybciej zidentyfikować problem klienta oraz mają wystarczające kompetencje do podjęcia interwencji.

Zespoły Interdyscyplinarne spotykają się w miarę potrzeb lecz nie rzadziej niż raz na trzy miesiące, posiedzenie ZI zwołuje koordynator. Na wniosek każdego z członków koalicji, w celu wypracowania szczegółowych rozwiązań problemów mogą być powoływane zespoły robocze. Spotkania zespołu są bazą tworzenia systemowych działań oraz wypracowania wspólnych decyzji dotyczących indywidualnych strategii pomocy.

W 2013r. Gminny Zespół Interdyscyplinarny spotkał się 32 razy, celem tych spotkań była próba rozwiązywania występujących w rodzinach problemów, takich jak:

- nadużywanie alkoholu,
- przemoc fizyczna oraz psychiczna,
- niezaradność życiowa,
- bezradność wychowawcza,
- inne konflikty rodzinne.

W ramach obowiązków służbowych i zawodowych członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczyli także w szkoleniach dot. „Procedur podejmowania działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie – Niebieskiej Karty”. Szkolenia prowadzone były przez specjalistów z danej dziedziny, w których udział wzięli przedstawiciele kilku instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Raczek: Oświaty, Służby Zdrowia, Policji, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Uczestnicy szkolenia mogli poszerzyć wiedzę na temat procedury „Niebieskiej Karty”, a szczególnie tematu przemocy wobec dziecka. Jak rozpoznawać objawy przemocy wobec dziecka, na co zwracać uwagę w bezpośrednim kontakcie. Wspólnie zastanawiali się jakie działania podjąć, by pomoc na rzecz ofiar przemocy była skuteczna. Poruszano, także kwestię umiejętnej rozmowy z ofiarą przemocy, prawidłowego diagnozowania problemu oraz planowania skutecznych działań. Przeprowadzone szkolenia pozwalają na pełniejsze poznanie problemu, a także stwarzają szansę na efektywną współpracę ludzi, którym nie jest obojętny los osób doświadczających przemocy. Wydatki związane z funkcjonowaniem ZI na terenie Gminy Raczek wyniosły 990,20 zł (Rozdział 85205), w tym: 820 zł to koszt ww. szkolenia: 170,20 zł to koszty obsługi (tj. papier i materiały biurowe).

2. Praca socjalna

Jednym z głównych zadań gminy w zakresie pomocy społecznej jest wykonywanie pracy socjalnej. Praca socjalna dotyczyła niemal każdej rodziny zgłaszającej się po pomoc finansową, a także bardzo często osób, które nie korzystały ze świadczeń finansowych z tut. ośrodka. Pracownicy socjalni często musieli być mediatorami w sporach rodzinnych. Obejmowali swoją działalnością rodziny, w których sytuacja finansowa była dobra, a nawet bardzo dobra, jednak konflikty rodzinne, przemoc psychiczna bądź fizyczna, nałogi itp. miały negatywny wpływ na dobro małoletnich dzieci lub innych członków rodziny.

Praca socjalna jest to jedna z bardzo ważnych i pracochłonnych form pomocy, polegająca przede wszystkim na dotarciu do świadomości klienta, że pracownik socjalny chce i może mu pomóc, pod warunkiem, że on sam zaangażuje się w proces zmian. Pracownicy socjalni wpływają na zmianę życia indywidualnych osób oraz rodzin, którym służą w przypadkach nagłych sytuacji kryzysowych jak i codziennych, osobistych problemów. Pracownik socjalny często pełni funkcję „pogotowia ratunkowego” będąc po części prawnikiem, pedagogiem, psychologiem, pielęgniarką, doradcą czy po prostu cierpliwym słuchaczem. Niejednokrotnie pracownicy socjalni musieli zaoferować pomoc w skompletowaniu dokumentów w celu: skierowania osób na komisję do spraw orzekania o stopniu niepełnosprawności, uzyskania: zasiłku pielęgnacyjnego, dodatku mieszkaniowego, świadczeń rodzinnych, ustalenia prawa do emerytury lub renty.

Na terenie gminy pracę socjalną wykonuje 3 pracowników socjalnych (dwóch pracowników socjalnych oraz starszy pracownik socjalny). Teren gminy został podzielony na trzy rejony opiekuńcze.

Praca socjalna w 2013 roku świadczona była w następującej formie:

- 1) pomoc podopiecznym w wypełnianiu wniosków do ustalenia stopnia niepełnosprawności,
- 2) informowanie osób z niepełnosprawnością o możliwości uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez Środowiskowe Domy Samopomocy w Suwałkach i Białej Wodzie (Gmina Raczek podpisała porozumienie dot. możliwości kierowania osób z naszej gminy do ww. Domów Samopomocy) oraz do SOW w Lipniaku,
- 3) podejmowanie działań zmierzających do zabezpieczenia przed skutkami silnych mrozów,
- 4) zaopatrywanie podopiecznych w opał oraz żywność,

- 5) pomoc przy składaniu wniosku o dowód osobisty,
- 6) objęcie dożywianiem w szkole dzieci, młodzieży oraz zorganizowanie posiłku dla osób starszych,
- 7) pomoc w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych, działania mediacyjne,
- 8) motywowanie osób zagrożonych alkoholizmem do podjęcia leczenia,
- 9) zapewnienie usług opiekuńczych osobom starszym, świadczonych przez opiekunki,
- 10) pomoc w załatwieniu pobytu i dotarciu do szpitala oraz hospicjum,
- 11) pomoc oraz udzielenie informacji w uzyskaniu świadczenia w formie dodatku mieszkaniowego,
- 12) działania interwencyjne w sytuacji osób czy rodzin zagrożonych, potrzebujących pomocy,
- 13) udzielanie osobom zgłaszającym się pełnej informacji o przysługujących im świadczeniach i dostępnych formach pomocy,
- 14) pomoc w uzyskaniu pomocy materialnej od organizacji pozarządowej,
- 15) pomoc w uzyskaniu świadczeń emerytalno - rentowych,
- 16) pomoc w uzyskaniu schronienia zimą, min. w placówce noclegowej,
- 17) organizowanie przewozu osób do DPS – 1 osoba,
- 18) pomoc w uzyskaniu skierowania na turnusy rehabilitacyjne,
- 19) pomoc w uzyskaniu świadczeń materialnych PFRON,
- 20) pomoc w zorganizowaniu wyjazdu dzieci na kolonie letnie,
- 21) wsparcie w rozwiązywaniu problemu przemocy, udzielanie informacji o kompetencjach policji, sądu, prokuratury,
- 22) pomoc w docieraniu do ośrodków interwencji kryzysowej,
- 23) pomoc w umieszczaniu w szpitalu psychiatrycznym - za zgodą lub bez zgody w trybie nagłym,
- 24) podjęcie działań i umieszczenie osoby wymagającej całodobowej opieki w domu pomocy społecznej bez jej zgody – zgodnie z wyrokiem sądu,
- 25) pomoc w uzyskaniu porady prawnej,
- 26) kierowanie i motywowanie do uczestnictwa w zajęciach w ramach programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc,
- 27) pomoc w formie rzeczowej (zbiórka obuwia i odzieży używanej)
- 28) kierowanie i motywowanie do udziału w kursach i szkoleniach realizowanych w ramach projektów.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raczkach współpracuje z różnymi instytucjami, które wspomagają działalność ośrodka tj.:

- współpraca z psychologiem, pedagogiem w ramach zespołu interdyscyplinarnego,
- współpraca z lekarzem rodzinnym oraz pielęgniarką środowiskową (zgłaszanie osób do Zakładów Pielęgnacyjnych),
- współpraca z policją, prowadzenie wspólnych interwencji,
- współpraca ze szkołami, z wychowawcami oraz dyrektorami szkół, w zakresie realizacji obowiązku szkolnego oraz realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,
- współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – pracownik socjalny jest członkiem komisji,

- współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Suwałkach – otrzymujemy raz w tygodniu wykaz ofert pracy, oraz szkoleń osób bezrobotnych, które następnie udostępniane są osobom poszukującym zatrudnienia. Pracownicy socjalni przeprowadzają z osobami rozmowy motywujące do aktywnego poszukiwania pracy,
- Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – pomoc w wypełnianiu wniosków o rentę, występowanie z wnioskami o wydanie zaświadczeń potwierdzających wysokość świadczeń emerytalno-rentowych, informacje dot. zasiłków pogrzebowych,
- Szpitalami - współpraca przy przyznawaniu prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- Kuratorami sądowymi – wymiana informacji niezbędnych do udzielenia, właściwej i adekwatnej do potrzeb, pomocy osobom opuszczającym zakłady karne, ich rodzinom oraz innym osobom i rodzinom pozostającym pod kuratelą sądową.
- współpraca z PCPR w Suwałkach – w zakresie funkcjonowania ZI, rodzin zastępczych z naszego terenu, realizacji wspólnych projektów, poradnictwa, w tym: prawnika, psychologa, terapeuty uzależnień oraz pracowników PCPR.

3. Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny.

W ramach realizacji zadań określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej od 1 lipca 2013 roku w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Raczkach, został zatrudniony asystent rodziny. GOPS w Raczkach w ramach Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej na 2013 rok, ogłoszonego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej złożył zapotrzebowanie o dofinansowanie wynagrodzenia asystenta rodziny.

Asystent rodziny zatrudniony był w GOPS w Raczkach przez 5 miesięcy (tj. od lipca do listopada 2013 roku). Koszty wynagrodzenia osoby zatrudnionej na ww. stanowisku pokrywane były z dwóch źródeł:

- z dotacji otrzymanej w ramach ogłoszonego przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2013: "Asystent rodziny i Koordynator rodzinnej pieczy Zastępczej" - w wys. **12.365,65 zł**,
- ze środków własnych Gminy Raczki – **1.946,10 zł**, (zgodnie z założeniami programu gmina ze środków własnych pokrywa koszty: delegacji, dojazdu, wyposażenia miejsca pracy oraz koszty badań profilaktycznych asystenta.

Łącznie na wynagrodzenie asystenta rodziny wydatkowano kwotę **14.311,75 zł**.

Praca asystenta koncentrowała się przede wszystkim na poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej rodzin, w których znajdowały się małe dzieci. Głównym celem asystentury było podniesienie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodzin, umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia sobie z problemami dnia codziennego. Należy nadmienić, że rodzinie może zostać przydzielony asystent rodziny, tylko za jej zgodą. W tym kontekście asystenturę należy rozumieć jako formę wsparcia, a nie przymusu.

W 2013 roku asystent rodziny pracował z 7 rodzinami, na które składało się 39 osób, w tym: 14 osób dorosłych i 25 dzieci w wieku od 4 do 16 lat. We wszystkich rodzinach występowały problemy opiekuńczo-wychowawcze, w szczególności: brak wyuczonych pozytywnych wzorców wychowawczych, duży dystans uczuciowy

w stosunku do dzieci, bezrobocie, długotrwała i ciężka choroba, nadużywanie alkoholu, konflikt pomiędzy małżonkami, ubóstwo, niepełnosprawność oraz rodzina niepełna. W 2013r jedna rodzina nie wyraziła zgody na współpracę z asystentem.

4. Projekty realizowane w ramach współdziałania z jednostkami realizującymi zadania pomocy społecznej i wspierania rodziny.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raczkach w ramach współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach realizował również zadania związane z dwoma projektami: „W TROSCE O BEZPIECZNY DOM” oraz „PREMOCY MÓWIMY – NIE”.

Projekt „W TROSCE O BEZPIECZNY DOM” realizowany był w ramach rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „RAZEM BEZPIECZNIEJ” (konkurs ogłoszony przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych). Jego głównym celem było podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szerzenie wiedzy i kształtowanie umiejętności wśród różnych grup społecznych m.in. wśród dzieci, młodzieży, rodziców oraz nauczycieli. Całkowity koszt projektu wyniósł: 129.092,86 zł, w tym: dotacja 90.367,37 zł, środki własne 38.725,49 zł. Wkład finansowy GOPS w Raczkach wyniósł: 2.500 zł. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raczkach zaangażował się w następujące działania:

- 1) Wyłonił i skierował oraz sfinansował dojazd dla mieszkańców gminy na:
  - a) warsztaty „Być mamą”,
  - b) warsztaty „Bez klapsa –jak z szacunkiem i miłością wyznaczać dziecku granice”,
  - c) warsztaty „Szkoła dla rodziców i wychowawców”,
  - d) warsztaty „Tatuś w nowoczesnym stylu”,
  - e) warsztaty „Jak budować relację małżeńską”,
  - f) warsztaty „Jak żyć w związku bez przemocy”.W warsztatach z ternu Gminy Raczki wzięło udział 8 osób.
- 2) Wytypował osoby do uczestnictwa w konferencjach przewidzianych podczas obu kampanii: „Białej wstążki” oraz „Postaw na rodzinę”.
- 3) Dwóch pracowników socjalnych wzięło udział w bezpłatnym szkoleniu przygotowującym do pracy z rodziną w Terapii Skoncentrowanej na Rozwiązaniach (4 dwudniowe spotkania).
- 4) Zmobilizował jedną rodzinę z terenu Raczek do wzięcia udziału w Konkursie „Wymarzony Dzień z Rodziną” (rodzina zajęła II miejsce).
- 5) Współdziałał w akcji promocyjnej projektu i informował o poszczególnych działaniach projektowych.
- 6) Dystrybuował materiały projektowe w środowisku lokalnym. W ramach kampanii „POSTAW NA RODZINĘ” rozdano ulotki oraz plakaty m.in. w SP Raczki, Gimnazjum, w Bibliotece Gminnej, Urzędzie Gminy, w GOPS Raczki oraz podczas Pikniku Rodzinnego organizowanego m.in. przez GOK Raczki oraz Parafię p.w. Trójcy Przenajświętszej w Raczkach.

Projekt „PREMOCY MÓWIMY – NIE” realizowany m.in. z dotacji uzyskanej przez Powiat Suwalski w konkursie ogłoszonym przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w ramach rządowego „Programu wspierania jednostek

samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, edycja 2013". Całkowity koszt projektu wyniósł: 129.909,15 zł, w tym: dotacja 99.949,93 zł, środki własne 29.959,22 zł. Wkład finansowy GOPS w Raczkach wyniósł: 3.000 zł. Główne cele projektu to:

- Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie,
- Rozwój działalności Zespołów Interdyscyplinarnych oraz Grup Roboczych,
- Rozszerzenie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla ofiar przemocy;
- Rozszerzenie oddziaływań terapeutycznych ukierunkowanych na osoby dotknięte przemocą, w tym dzieci i młodzież.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raczkach zaangażował się w następujące działania:

- 1) Wyłonił i skierował mieszkańców gminy na aktywne formy, realizowane w ramach projektu, w tym: warsztaty, konsultacje indywidualne, grupy wsparcia, pogadanki, kursy przedmałżeńskie oraz inne (m.in. w dniach 28 – 31 sierpnia odbył się obóz przetrwania w którym uczestniczyło dwoje dzieci z terenu Gminy Raczki. Ponadto mieszkańcy Gminy Raczki mieli również możliwość skorzystania z darmowego poradnictwa specjalistycznego (m.in. dostępne były konsultacje prawnika, psychologa dziecięcego, pedagoga, logopedy czy terapeutę uzależnień).
- 2) Wytypował i skierował osoby, pracowników instytucji współtworzących Gminny Zespół Interdyscyplinarny, do udziału w szkoleniach i warsztatach projektowych, których celem jest podniesienie poziomu kompetencji w ramach ZI (m.in. członkowie ZI Gminy Raczki brali udział w superwizji której celem było doskonalenie funkcjonowania całego systemu pomocy rodzinom dotkniętych przemocą - w sumie odbyło się 5 spotkań).
- 3) Współdziałał w akcji promocyjnej projektu i informował o poszczególnych działaniach projektowych.
- 4) Dystrybuował materiały projektowe w środowisku lokalnym.

W sumie, na realizację zadań projektowych udzielono Powiatowi Suwalskiemu pomocy finansowej w łącznej wysokości 5.500 zł (Uchwały Rady Gminy: Nr XXIII/141/13 z dnia 27 lutego 2013r., Nr XXIV/143/13 z dnia 10 kwietnia 2013r., nr XXVI/159/13 z dnia 21 sierpnia 2013r.)

V REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU DODATKÓW MIESZKANIOWYCH

Dodatek mieszkaniowy jest świadczeniem pieniężnym wypłacanym przez gminę, mającym na celu dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. Pomoc ta przysługuje w przypadkach określonych przepisami ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 966), Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2001 r. w sprawie dodatków mieszkaniowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 156, poz. 1817 z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie sposobu przeprowadzania wywiadu środowiskowego, wzoru kwestionariusza wywiadu oraz oświadczenia o stanie majątkowym wnioskodawcy i innych członków gospodarstwa domowego, a także wzoru legitymacji pracownika upoważnionego do przeprowadzenia wywiadu (Dz.U.2013.589).

Tabela nr 5. Dodatki mieszkaniowe przyznane i wypłacone w 2013 r.

Zadanie	Liczba decyzji przyznających dodatek mieszkaniowy	Plan na 2013 rok zł	Kwota świadczeń zł	Wskaźnik realizacji %
Dodatki mieszkaniowe	48	56 926	56 898,37	99,95

Źródło: Dane GOPS w Raczkach

Z pomocy w formie dodatków mieszkaniowych w 2013 r. skorzystały 28 rodzin (5 rodzin mniej niż w 2012 r.), wypłacono 336 świadczeń na łączną kwotę 56 898,37 zł. Wydano 51 decyzji, w tym 2 decyzje odmowne.

Tabela nr 6. Dodatki mieszkaniowe za lata 2010-2013 – wyszczególnienie

Wyszczególnienie		2010 rok		2011 rok		2012 rok		2013 rok		
		Liczba dodatków w mieszk.	Kwota dodatków mieszk. w zł	Liczba dodatków w mieszk.	Kwota dodatków mieszk. w zł	Liczba dodatków mieszk.	Kwota dodatków mieszk. w zł	Liczba dodatków mieszk.	Kwota dodatków mieszk. w zł	
Ogółem (wiersze 2+3+4+5)		1	396	63 632,34	378	59 375,36	372	58 438,78	323	56 898,37
z tego w zasobie	Spółdzielczym	2	256	46 478,19	252	42 061,27	288	43 880,71	244	42 430,82
	Wspólnot mieszkaniowych	3	116	15 028,92	96	16 164,77	72	13 831,32	79	14 467,55
	Innym	4	24	2 125,23	30	1 149,32	12	726,75	0	0

Źródło: Dane GOPS w Raczkach

Decyzje wydawane są na okres 6 miesięcy, a ewentualna zmiana sytuacji rodzinnej i materialnej nie ma wpływu na wysokość dodatku. Jeśli jednak wnioskodawca zalega z płatnościami za czynsz w okresie pobierania dodatku dłużej niż 2 miesiące, dodatek zostaje wstrzymany.

VI REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH WRAZ Z PRZYSŁUGUJĄCYMI DODATKAMI

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych określa warunki nabywania prawa oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych.

Świadczenia rodzinne obejmują:

- zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego z tytułu: urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (na dojazd do szkoły lub zamieszkanie w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły),
- jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka,

- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne.

Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku przysługuje:

- ✓ rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka;
- ✓ opiekunowi faktycznemu dziecka,
- ✓ osobie uczącej się (osoba pełnoletnia ucząca się, niepozostająca na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony).

Zasiłek rodzinny od dnia 01.11.2012 r. przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 539,00 zł lub 623,00 zł w przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko 18 roku życia lub nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia albo 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności.

Dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują, gdy przysługuje prawo do zasiłku rodzinnego.

Tabela nr 7. Kwoty świadczeń rodzinnych

ZASIŁEK RODZINNY		
Okres obowiązywania od 1 listopada 2012 r.	na dziecko do ukończenia 5 roku życia	77 zł
	na dziecko powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia	106 zł
	na dziecko powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia	115 zł

Źródło: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 sierpnia 2012 r. (Dz. U z 2012r. poz. 959)

Tabela nr 8. Kwoty dodatków do zasiłku rodzinnego i wysokość pozostałych świadczeń

DODATKI DO ZASIŁKU RODZINNEGO		
Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu :	Kwota dodatku	Okres pobierania
urodzenia dziecka	1.000 zł	jednorazowo
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	400 zł	miesięcznie
samotnego wychowywania dziecka	170 zł	na dziecko, nie więcej jednak niż 340 zł na wszystkie dzieci
	lub 250 zł	na dziecko niepełnosprawne, nie więcej niż 500 zł na wszystkie dzieci
wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	80 zł	na trzecie i następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	60 zł	miesięcznie na dziecko do 5 lat
	80 zł	miesięcznie na dziecko od 5 do 24 lat
rozpoczęcia roku szkolnego	100 zł	jednorazowo

podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	90 zł lub 50 zł	pobierany przez 10 miesięcy (wrzesień-czerwiec)
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	1.000 zł	jednorazowo
Zasiłek pielęgnacyjny		153 zł miesięcznie
Specjalny zasiłek opiekuńczy		520 zł miesięcznie
Świadczenie pielęgnacyjne		620 zł miesięcznie

Źródło: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 sierpnia 2012 r. (Dz. U z 2012r. poz. 959)

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka - od 1 stycznia 2013 r. przysługuje: matce lub ojcu dziecka; opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka (oznacza to osobę faktycznie opiekującą się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka) jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1.922,00 zł.

Świadczenia opiekuńcze, w tym:

- **zasiłek pielęgnacyjny** - przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje: niepełnosprawnemu dziecku; osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności; osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia; osobie, która ukończyła 75 lat. Wysokość zasiłku pielęgnacyjnego wynosi 153,00 zł miesięcznie.
- **świadczenie pielęgnacyjne** z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje: matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności - jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała: nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia.

Na podstawie przepisu przejściowego osobom, które nabyły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego przed dniem 1 stycznia 2013 r. świadczenie przysługiwało do dnia 30 czerwca 2013 r. w wysokości 520,00 zł miesięcznie. Natomiast dla osób ubiegających się po raz pierwszy o świadczenie pielęgnacyjne na wnioski złożone po dniu 1 stycznia 2013 r. świadczenie przysługuje w wysokości 620,00 zł miesięcznie. Ww. świadczenie przysługuje niezależnie od dochodów rodziny.

- **dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego** – przysługiwał osobom uprawnionym do świadczenia pielęgnacyjnego w okresie od stycznia do czerwca 2013 r. w wysokości 100,00 zł miesięcznie. Przyznanie ww. dodatku uzależnione było od spełnienia następujących warunków: niepełnosprawność musiała powstać nie później niż do ukończenia 18 roku życia, w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia.
- **specjalny zasiłek opiekuńczy** (wprowadzony od 1 stycznia 2013 r.) - przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2012 r. poz. 788 i 1529) ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty kryterium dochodowego wynoszącego **623 zł netto**. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w wysokości **520 zł** miesięcznie.

W okresie od stycznia do grudnia 2013 r. wypłacono następujące świadczenia:

- 1) Zasiłki rodzinne w liczbie 7.054 świadczeń, na kwotę – 710.681,00 zł;
- 2) Dodatki do zasiłków rodzinnych:
  - z tytułu urodzenia dziecka w liczbie 23 świadczeń, na kwotę - 23.000,00 zł,
  - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego w liczbie 72 świadczeń, na kwotę – 24.700,20 zł,
  - z tytułu samotnego wychowywania dziecka w liczbie 298 świadczeń, na kwotę – 50.660,00 zł,
  - z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia w liczbie 32 świadczeń, na kwotę – 1.920,00 zł,
  - z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia w liczbie 249 świadczeń, na kwotę – 19.920,00 zł,
  - z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego w liczbie 461 świadczeń, na kwotę – 46.100,00 zł,
  - z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania, związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła w liczbie 85 świadczeń, na kwotę – 7.650,00 zł,
  - z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania, związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła w liczbie 1.126 świadczeń, na kwotę – 56.300,00 zł,
  - z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej w liczbie 1.628 świadczeń, na kwotę – 130.240,00 zł.

Ogółem wypłacono 11.028 świadczeń na kwotę 1.071.171,20 zł.
- 3) Świadczenia opiekuńcze:
  - zasiłki pielęgnacyjne w liczbie 1.306 świadczeń, na kwotę – 199.818,00 zł,

- świadczenia pielęgnacyjne w liczbie 430 świadczeń, na kwotę – 225.370 zł
- dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego w liczbie 72 świadczenia, na kwotę 7.200,00 zł

Ogółem wypłacono 1.808 świadczeń opiekuńczych na kwotę 432.388,00 zł.

4) Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka:

- wypłacono 46 świadczeń, na kwotę 46.000,00 zł.

Ogółem wypłata zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, świadczeń opiekuńczych, jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka wyniosła – **1.549.559,20 zł.**

Tabela nr 9. Wydatki na świadczenia i świadczeniobiorcy świadczeń rodzinnych z dodatkami w okresie I-XII 2013 r.

Wyszczególnienie		Liczba świadczeń	Kwota w zł
Zasiłki rodzinne		7.054	710.681,00
Dodatki do zasiłków rodzinnych		3.974	360.490,20
dodatki przyznane z tytułu:	- urodzenia dziecka	23	23.000,00
	- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	72	24.700,20
	- samotnego wychowywania dziecka	298	50.660,00
	- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1.628	130.240,00
	- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	281	21.840,00
	- rozpoczęcia roku szkolnego	461	46.100,00
	- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	1.211	63.950,00
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami		11.028	1.071.171,20
Zasiłki pielęgnacyjne		1.306	199.818,00
Świadczenia pielęgnacyjne		430	225.370,00
Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego		72	7.200,00
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka		46	46.000,00
RAZEM		12.882	1.549.559,20

Źródło: Dane GOPS w Raczkach

Realizacja składek ZUS opłaconych od świadczeń pielęgnacyjnych przedstawia się następująco:

- opłacono 155 składek emerytalno-rentowych na kwotę – 22.448,65 zł,
- opłacono 81 składek zdrowotnych na kwotę – 3.966,25 zł.

Ogółem wpłata składek do ZUS za okres I-XII 2013 roku wyniosła 26.414,90 zł.

Tabela nr 10. Wydatki na składki społeczne i zdrowotne opłacone w okresie od I - XII 2013r.

Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Kwota w zł
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	155	22.448,65
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	81	3.966,25
Razem	236	26.414,90

Źródło: Dane GOPS w Raczkach

VII REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO ORAZ POSTĘPOWANIE WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH

Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów określa warunki nabywania prawa oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz zasady postępowania wobec dłużników alimentacyjnych.

1. Warunki i tryb otrzymania świadczeń z funduszu alimentacyjnego:

- ✓ bezskuteczna egzekucja alimentów przez co najmniej dwa miesiące,
- ✓ dochody rodziny nieprzekraczające 725 zł (netto) miesięcznie,
- ✓ osoba uprawniona nie ma ukończonych 18 lat lub 25 lat, jeżeli uczy się w szkole lub szkole wyższej albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo,
- ✓ świadczenia wypłacane są w kwocie zasądzonych alimentów, nie wyższej jednak niż 500 zł na osobę uprawnioną (dziecko),
- ✓ świadczenia przyznawane są na okres od 1 października do 30 września następnego roku.

Prawo do świadczeń z FA ustala się na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek do organu właściwego wierzyciela. Prawo do świadczeń z FA mają zarówno dzieci wychowywane przez samotnych rodziców, jak i dzieci z rodzin pełnych. Za bezskuteczną uważa się egzekucję, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych. Za bezskuteczną egzekucję uważa się również niemożność wszczęcia lub prowadzenia egzekucji alimentów przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu przebywającemu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności z powodu:

- braku podstawy prawnej do podjęcia czynności zmierzających do wykonania tytułu wykonawczego w miejscu zamieszkania dłużnika,
- braku możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego za granicą.

W okresie od 01.01.2013 r. do 31.12.2013 r. wydano 35 decyzji w sprawach dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego i dokonano ogółem 479 wypłat świadczeń na kwotę 167.069,99 zł.

Według stanu na dzień 31.12.2013 r. ośrodek prowadził postępowanie wobec 49 dłużników alimentacyjnych.

2. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych:

Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów reguluje zasady postępowania wobec dłużników alimentacyjnych.

W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmówił: złożenia oświadczenia majątkowego, zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy, bez uzasadnionej przyczyny, w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wykonywania prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach robót publicznych albo udziału

w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych - organ właściwy dłużnika składa wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.) oraz kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych ma na celu odzyskanie wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Egzekucję alimentów prowadzi komornik sądowy oraz komornik skarbowy, z którymi na bieżąco współpracuje pracownik GOPS.

Działania wobec dłużników alimentacyjnych w okresie od stycznia do grudnia 2013 r.:

- przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego z dłużnikiem – 45 osób,
- zobowiązanie dłużnika do zarejestrowania się jako osoba bezrobotna - 8 osób,
- skierowanie do urzędu pracy wniosku o objęcie aktywizacją zawodową dłużnika – 7 osób,
- wniosek do prokuratury o ściganie dłużnika za przestępstwo uporczywej nie alimentacji – 10 osób,
- wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnikowi - 6 osób,
- wpisanie dłużnika do Krajowego Rejestru Dłużników ERIF - 37 osób.

Na skutek podjętych działań wobec dłużników alimentacyjnych za pośrednictwem komornika otrzymano kwotę 51.477,12 zł zwróconą przez dłużników z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, z czego:

- 20% stanowi dochód własny gminy wierzyciela,
- 20% dochód własny gminy dłużnika,
- 60% wraz z odsetkami ustawowymi stanowi dochód budżetu państwa.

Z tytułu zwróconych przez dłużników alimentacyjnych świadczeń z funduszu alimentacyjnego na dochód gminy Raczki została przekazana kwota 14.267,78 zł.

VIII REALIZACJA ZADAŃ W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU WSPIERANIA NIEKTÓRYCH OSÓB POBIERAJĄCYCH ŚWIADCZENIA PIELEGNACYJNE

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raczkach realizował zadanie zlecone w ramach rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne na podstawie:

- uchwały Rady Ministrów Nr 48/2013 oraz rozporządzenia z dnia 26 marca 2013 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego w okresie od kwietnia do grudnia 2013 r. (Dz. U. z dnia 29 marca 2013 r., poz. 413).

Prawo do pomocy przysługiwało osobom mającym ustalone prawo do świadczenia pielęgnacyjnego przyznane na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych. Pomoc była finansowana z budżetu państwa. W ramach tego zadania wypłacono 117 świadczeń, na kwotę 23.400,00 zł.

IX WYDATKI ZWIĄZANE Z UTRZYMANIEM GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Powyższe zadania wykonują pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Liczba etatów:

- pracownicy socjalni – 3 etaty,
- opiekunka – 1 etat,
- inspektor ds. świadczeń rodzinnych – 1 etat,
- inspektor ds. świadczeń rodzinnych oraz kancelaryjnych i kadr – 1 etat,
- kierownik - 1 etat,
- główny księgowy – 1/2 etatu.

Wydatki związane z utrzymaniem GOPS przedstawiają poniższe tabele

Tabela nr 11. Rozdział 85206 – Wspieranie rodziny (m.in. zatrudnienie asystenta rodziny)

Rozdział	Paragraf		Plan na rok 2013	Wykonanie	Pozostałość planu
85206	4010	Wynagrodzenie osobowe	10.361,00	10.250,00	111,00
	4110	Składki na ubezpieczenie społeczne	1.885,00	1.864,50	20,50
	4120	Składki na fundusz pracy	254,00	251,15	2,85
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	690,00	543,00	147,00
	4280	Badania lekarskie	28,00	28,00	0,00
	4300	Zakup usług pozostałych	200,00	159,50	40,50
	4410	Podróże służbowe krajowe	800,00	759,80	40,20
	4440	Odpis na ZFŚS	456,00	455,80	0,20
		Razem	14.674,00	14.311,75	362,25

Źródło: Dane GOPS w Raczkach

Tabela nr 12. Rozdział 85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Rozdział	Paragraf		Plan na rok 2013	Wykonanie	Pozostałość planu
85228	3020	Wydatki osobowe	1.500,00	470,81	1.029,19
	4010	Wynagrodzenie osobowe	51.385,00	26.616,59	24.768,41
	4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	2.900,00	2874,81	25,19
	4110	Składki na ubezpieczenie społeczne zakład	10.380,00	5.188,47	5.191,53
	4120	Składki na fundusz pracy	1.400,00	698,86	701,14
	4280	Zakup usług zdrowotnych	56,00	56,00	0,00
	4440	Odpis na ZFŚS	2.880,00	1.385,64	1.494,36
		Razem	70.501,00	37.291,18	33.209,82

Źródło: Dane GOPS w Raczkach

Tabela nr 13. Rozdział 85212 - Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego

Rozdział	Paragraf		Plan na rok 2013	Wykonanie	Pozostałość planu
85212	3020	Wydatki osobowe	228,00	180,00	48,00
	4010	Wynagrodzenie osobowe	58.900,00	58.832,20	67,80
	4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	4.670,00	4.534,83	135,17
	4110	Składki na ubezpieczenie społeczne zakład	11.620,00	11.526,32	93,68
	4120	Składki na fundusz pracy	480,00	464,06	15,94
	4170	Wynagrodzenie umów cywilno-prawnych (usługi informatyczne oraz sprzątanie GOPS)	6.000,00	5.800,00	200,00
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	6.000,00	5.759,51	240,49
		<i>w tym:</i>			
		<i>papier</i>	x	499,00	x
		<i>materiały biurowe (długopisy, ołówki, notatniki, zeszyty, kalendarze, klej, taśma itp.)</i>	x	475,18	x
		<i>urządzenia biurowe (myszki, klawiatura, UPS, dziurkacze, kalkulator itp.)</i>	x	450,00	x
		<i>druki (wywiady i inne)</i>	x	811,24	x
		<i>prenumerata czasopism specjalistycznych</i>	x	447,19	x
		<i>zakup tonerów do drukarek i serwis, naprawa</i>	x	1.162,00	x
		<i>środki czystości</i>	x	525,20	x
		<i>woda</i>	x	67,50	x
		<i>wykładzina do pomieszczeń GOPS</i>	x	943,97	x
		<i>zakup materiałów związanych z wymianą wykładziny w biurze oraz remontu pomieszczeń GOPS</i>	x	378,23	x
85212	4260	Zakup energii elektrycznej	500,00	498,73	1,27
	4300	Zakup usług pozostałych	11.400,00	11.358,98	41,02
		<i>w tym:</i>			
		<i>pro wizja bankowa</i>	x	4.284,52	x
		<i>usługi pocztowe</i>	x	4.277,55	x
		<i>różne opłaty i składki (licencje programów do obsługi świadczeń rodzinnych oraz obsługi funduszu alimentacyjnego)</i>	x	2.796,91	x
	4350	Zakup usług dostępu do sieci Internet	400,00	356,29	43,71
	4370	Opłata z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	1.300,00	1.124,00	176,00
	4410	Podróże służbowe krajowe	500,00	400,53	99,47
	4430	Różne opłaty i składki (koszty egzekucyjne)	1.000,00	619,30	380,70
	4440	Odpis na ZFŚS	1.730,00	1.640,90	89,10
	4700	Szkolenia	1.100,00	1.077,00	23,00
		Razem	105.828,00	104.172,65	1.655,35

Źródło: Dane GOPS w Raczkach

Tabela nr 14. Rozdział 85219 - Ośrodek pomocy społecznej

Rozdział	Paragraf		Plan na rok 2013	Wykonanie	Pozostałość planu
85219	3020	Wydatki osobowe	858,00	855,00	3,00
	4010	Wynagrodzenie osobowe	216.180,00	214.052,49	2.127,51
	4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	15.730,00	15.729,21	0,79
	4110	Składki na ubezpieczenie społeczne zakład	42.129,00	41.466,77	662,23
	4120	Składki na fundusz pracy	4.918,00	4.211,96	706,04
	4170	Wynagrodzenie umów cywilno-prawnych	9.600,00	9.500,00	100,00
	4210	Zakup materiałów	14.904,00	14.488,49	415,51
		<i>w tym:</i>			
		<i>papier</i>	x	1.049,77	x
		<i>materiały biurowe (długopisy, ołówki, notatniki, zeszyty, kalendarze, klej, taśma itp.)</i>	x	2.881,28	x
		<i>urządzenia biurowe (myszki, klawiatura, UPS, dziurkacze, kalkulator itp.)</i>	x	1.912,00	x
		<i>druki (wywiady i inne)</i>	x	1.427,40	x
		<i>prenumerata czasopism specjalistycznych</i>	x	2.301,16	x
		<i>zakup tonerów do drukarek i serwis, naprawa</i>	x	1.985,00	x
		<i>środki czystości</i>	x	1.628,58	x
		<i>woda</i>	x	67,50	x
		<i>wykładzina do pomieszczeń GOPS</i>	x	822,07	x
		<i>zakup materiałów związanych z wymiana wykładziny w biurze oraz remontu pomieszczeń GOPS</i>	x	414,13	x
85219	4260	Zakup energii elektrycznej	1.700,00	1.245,81	454,19
	4280	Zakup usług zdrowotnych	56,00	56,00	0,00
	4300	Zakup usług pozostałych	16.200,00	14.875,31	1.324,69
		<i>w tym:</i>			
		<i>pro wizja bankowa</i>	x	2.330,69	x
		<i>usługi pocztowe</i>	x	3.731,00	x
		<i>różne opłaty i składki (licencje programów: księgowego, do obsługi dodatków mieszkaniowych oraz programu z aktami prawnymi Lex)</i>	x	6.552,62	x
		<i>usługi BHP</i>	x	2.000,00	x
		<i>transport pomocy rzeczowej do podopiecznych</i>	x	261,00	x
	4350	Zakup usług dostępu do sieci Internet	890,00	809,75	80,25
	4370	Opłata z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	1.800,00	1.205,60	594,40
	4410	Podróże służbowe krajowe (w tym: wyjazdy w teren pracowników socjalnych)	3.000,00	2.730,03	269,97
	4430	Różne opłaty i składki (ubezpieczenie sprzętu)	550,00	280,99	269,01
	4440	Odpis na ZFŚS	6.473,00	6.472,42	0,58
	4520	Opłaty na rzecz JST	96,00	96,00	0,00
	4700	Szkolenia	2.500,00	1.937,37	562,63
		Razem	337.584	330.013,20	7.570,80

Źródło: Dane GOPS w Raczkach

X PODSUMOWANIE I POTRZEBY OŚRODKA

W niniejszym sprawozdaniu starałam się przedstawić zadania, jakie GOPS zrealizował w 2013 roku. Zakres działań pracowników GOPS stosowanych wobec osób i rodzin korzystających z pomocy jest bardzo rozległy. Wymaga wszechstronnej wiedzy, umiejętności, narzędzi niezbędnych do odpowiedniego pokierowania sprawami ludzi, wspierania ich, a nie wyręczania. Działania te mają być skuteczne i efektywne, mają służyć wzmocnieniu rodziny, aktywizować i usamodzielniać. Nasza praca skupia się na tych celach. Często są to czynności, których nie można przedstawić w tabelkach i wykresach: wyjazdy w teren, różnego rodzaju interwencje, mediacje w sporach rodzinnych, pomoc w dotarciu do różnego rodzaju specjalistów, lekarzy bądź szpitala, pomoc starszym osobom w „załatwianiu” przeróżnego rodzaju spraw, których z którymi same nie są w stanie sobie poradzić. Działania te nie mają żadnego odzwierciedlenia „na papierze”, a pochłaniają ogromną ilość czasu i energii. Ponadto nieustające nowelizacje ustawy o pomocy społecznej oraz ustaw i rozporządzeń wykonawczych, kładą coraz większy nacisk na prawidłowo prowadzoną pracę socjalną oraz powodują stałe rozszerzenie zadań realizowanych przez pomoc społeczną.

Nowym zadaniem dla OPS jest prośba wystosowana przez Wojewodę Podlaskiego na początku bieżącego roku do Wójtów, Burmistrzów i Prezydentów Miast o ściślejszą współpracę ośrodków pomocy społecznej z policją. W ww. piśmie wykazano, że udział OPS miałyby polegać na zapewnieniu całodobowej gotowości przystąpienia przez dyżurnych pracowników socjalnych do czynności interwencyjnych na telefoniczne wezwanie policjanta (np. w sytuacji konieczności zapewnienia opieki małoletnim, specjalistycznego wsparcia, schronienia ofiarom przemocy). Prośba o zapewnienie powyższej gotowości miała związek z tym, że Komenda Główna Policji przy współpracy z Fundacją „Dzieci Niczyje” i Ogólnopolskim Pogotowiem dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”, na polecenie Ministra Spraw Wewnętrznych, przygotowała narzędzia szacowania ryzyka zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą w rodzinie. W ramach Europejskiego Funduszu Społecznego planowana jest realizacja projektu „Monitorowanie losów dziecka - standard postępowania pracowników socjalnych - narzędzie służące ochronie dzieci przed przemocą w rodzinie”. Celem stosowania narzędzi szacowania ryzyka jest podniesienie skuteczności działań podejmowanych przez policjantów przeprowadzających interwencje wobec sprawców przemocy w rodzinie oraz zapewnienie bezpieczeństwa osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, poprzez minimalizowanie zagrożenia utraty życia i zdrowia tych osób. Narzędzie będzie miało charakter integrujący działania różnych instytucji, zaangażowanych w realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym pracowników socjalnych, kuratorów, nauczycieli przedszkolnych i szkolnych, pielęgniarek, lekarzy, policjantów i innych.

W związku z powyższym pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Raczkach wstępnie zgłosili całodobową gotowość przystąpienia przez dyżurnych pracowników socjalnych do czynności interwencyjnych na telefoniczne wezwanie policjanta w sytuacji zatrzymania sprawcy przemocy lub konieczności zapewnienia opieki dziecku. Jednak chcemy nadmienić, że po głębszej analizie nie widzimy możliwości współpracy w takim zakresie. Nie jesteśmy jednostką całodobową i ze względów organizacyjnych nie wiemy czy będziemy mogli zapewnić dyżury. Pozostawanie w gotowości wymagałoby dodatkowego wynagrodzenia pracowników lub rekompensowania im tego poprzez wolne, co zaburzałoby codzienne funkcjonowanie ośrodka.

W związku z narastającą liczbą zadań nakładanych na ośrodki pomocy społecznej, a co za tym idzie koniecznością zatrudniania nowych pracowników, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raczkach będzie się wkrótce borykał z problemami lokalowymi. W 2012 roku wystąpiła konieczność zaadoptowania jedyne wolnego pomieszczenia na potrzeby zakładowej składnicy akt (zgodnie z ustawą z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach - tekst jednolity Dz. U. z 2011 r. Nr 123, poz. 698 z późn. zm.). Obecnie w jednym pokoju pracuje jednocześnie trzech pracowników socjalnych, co stanowi znaczne utrudnienie w momencie rozmowy z klientami. Trudność sprawia nam również organizowanie spotkań w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego w których uczestniczą przedstawiciele różnych instytucji m.in. policji, szkoły, sądu. W tym przypadku jesteśmy zmuszeni „wypożyczać” salę w Gminnym Ośrodku Kultury. Dodatkowo zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej od 1 stycznia 2015 r. gminy będą miały obligatoryjny obowiązek zatrudnienia asystenta rodziny. Do tej pory (od czasu wejścia w życie ustawy tj. od 1 stycznia 2012r.) kierownik ośrodka pomocy społecznej mógł, ale nie musiał zatrudnić takiego pracownika. W ww. ustawie zawarto zapis o niełączeniu funkcji asystenta rodziny z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego na terenie gminy, w której wykonuje on pracę, zaznaczono również że asystent rodziny nie może prowadzić postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez gminę. Funkcja asystenta rodziny w założeniach powstała z myślą o dobrze dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności. W takiej właśnie otoczce ustawowej znajduje przestrzeń do działania asystent rodziny. Potrzebę wprowadzenia asystenta rodziny w gminie oceni praktyka. Zatrudnienie asystenta spowoduje jeszcze większe „zagęszczenie pracowników” w GOPS w Raczkach. Pomimo tego, że będzie obowiązywał go zadaniowy czas pracy i z założenia ma większość tego czasu poświęcić na pracę z rodzinami w środowisku, to również będzie zmuszony sporządzać dość obszerną informację z zakresu swojej działalności.

Mimo naszych chęci i starań pomoc z naszej strony niestety nie zawsze wygląda tak, jak byśmy sobie tego życzyli, często wynika to z braku chęci współpracy z drugiej strony, wynikającą z wrodzonej bezradności lub będącej wynikiem choroby bądź zaburzeń psychicznych. Zdarzają się również przypadki w których nasza działalność ograniczona jest przepisami prawnymi i mimo tego, że w danym przypadku uważamy, iż np. pomoc finansowa byłaby konieczna, nie możemy jej udzielić, bo w danym przypadku ustawa mówi inaczej. Zdarza się również, że nie mamy żadnych informacji na temat danej osoby lub rodziny zamieszkującej na terenie gminy i wymagającej wsparcia. Jesteśmy tylko ludźmi i dlatego nie zawsze docieramy do środowisk, gdzie potrzebna jest pomoc, dlatego apelujemy: **jeżeli znacie Państwo rodziny, bądź osoby, którym potrzebna jest pomoc z tutaj ośrodka pomocy społecznej, prosimy o sygnał z Państwa strony.** My, jeżeli tylko będziemy w stanie coś zrobić, a dana osoba wyrazi chęć współpracy z nami, z pewnością tej pomocy udzielimy. Apele są skuteczne: otrzymujemy od radnych i sołtysów coraz więcej informacji o osobach, bądź rodzinach potrzebujących wsparcia, za co serdecznie dziękujemy.

XI WYKAZ TABEL

WYKAZ TABEL		STRONA
Tabela nr 1.	Wykonanie budżetu Ośrodka Pomocy Społecznej za 2013 r. (w zł)	2
Tabela nr 2.	Realizacja świadczeń z podziałem na miejscowość Raczki i pozostałe wsie	3
Tabela nr 3.	Zadania własne w 2013 r.	4
Tabela nr 4.	Uczniowie korzystający z Programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” realizowanego w okresie od dnia 02.01.2013 r. do dnia 20.12.2013 r.	7
Tabela nr 5.	Dodatki mieszkaniowe przyznane i wypłacone w 2013 r	15
Tabela nr 6.	Dodatki mieszkaniowe za lata 2010-2013 – wyszczególnienie	15
Tabela nr 7.	Kwoty świadczeń rodzinnych.	16
Tabela nr 8.	Kwoty dodatków do zasiłku rodzinnego i wysokość pozostałych świadczeń.	16
Tabela nr 9.	Wydatki na świadczenia i świadczeniobiorcy świadczeń rodzinnych z dodatkami w okresie I–XII 2013 r.	19
Tabela nr 10.	Wydatki na składki społeczne i zdrowotne opłacone w okresie od I – XII 2013r.	19
Tabela nr 11.	Rozdział 85206 – Wspieranie rodziny (m.in. zatrudnienie asystenta rodziny)	22
Tabela nr 12.	Rozdział 85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	22
Tabela nr 13.	Rozdział 85212 - Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	23
Tabela nr 14.	Rozdział 85219 - Ośrodek pomocy społecznej	24

Spis treści

I	Organizacja działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	1
II	Wykorzystanie środków finansowych w 2013 roku	2
III	Świadczenia z pomocy społecznej i ich realizacja	3
IV	Pozostała działalność	8
V	Realizacja zadań z zakresu dodatków mieszkaniowych	14
VI	Realizacja zadań z zakresu świadczeń rodzinnych wraz z przysługującymi dodatkami	15
VII	Realizacja zadań z zakresu funduszu alimentacyjnego oraz postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych	20
VIII	Realizacja zadań w ramach rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne	21
IX	Wydatki związane z utrzymaniem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	22
X	Podsumowanie i potrzeby ośrodka	25
XI	Wykaz tabel	27